

A BME Gazdaság és Társadalomtudományi Karán
2018. november 14-én megtartott
Közgazdaságtan, pénzügy, számvitel szekcióban
A Heller Farkas Alapítvány különdíjában részesült
Dolgozat címe: Játék az eredménnyel - az earnings management
Szerző: Hajdu Dániel a GTK Számvitel mesterszak hallgatója
Konzulens: Dr. Böcskei Elvira habilitált egyetemi docens, Pénzügyek Tanszék

A dolgozat rövid kivonata*

A különféle vállalati döntések meghozatalához információk szükségesek. Ezeket az információkat a vállalatoknál a számvitel, mint információs rendszer állítja elő, amely megfigyeli, feljegyezi, méri és gyűjti a gazdasági eseményeket. Egyszerre azonban az összes információs igény nem kielégíthető, ugyanakkor a számviteli információs rendszerből rendelkezésre áll egy információs bázis, mely lehetővé teszi a rendszeres időközönként történő információszolgáltatást. Ez nem más, mint a számviteli beszámoló, melynek feladata, hogy a vállalat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet adjon. Előfordulhat azonban, hogy a beszámoló torzabb képet nyújt a vállalatról, melyet eredményezhetnek a vétlen hibák, a csalások, valamint az e két kategóriába nem besorolható nyereségmenedzsment.

Kutatásomat a nyereségmenedzsment területén végzem, mely a számvitel egy leszűkített területének tekinthető. A téma kutatása nagyjából 30 éves múltra tekint vissza és jellemzően az Amerikai Egyesült Államokban vizsgálják, ugyanakkor a témában elérhető vagy ahhoz kapcsolódó magyar nyelvű publikációk száma elenyésző. A nyereségmenedzsment alatt olyan technikákat értünk, melyek révén a beszámolóba kerülő számadatok tervszerűen módosíthatóak, a menedzserek, vállalatvezetők egyéni megítélésének megfelelően alakíthatóak. A nyereségmenedzsmenten belül két altípust különböztetünk meg, az elhatárolás alapú, valamint valós tevékenységen alapuló nyereségmenedzsmentet. Kutatásom célja, hogy a korábbi kutatások módszertanának áttekintését követően, modelltesztelés révén megvizsgáljam annak a lehetőségét, hogy a beszámolóban szereplő számadatokból kiszűrhető-e, hogyha azokra valamilyen hatást gyakorolnak a különféle nyereségmenedzsment technikák.

Kutatásom során három nemzetgazdasági szakágazat vállalatait vizsgálom, melyek a közúti járműgyártás, a kiskereskedelem, valamint az IT szolgáltatás. Az összesen 10.440

vállalatból álló mintához a beszámolóadatok az Amadeus adatbázisából állnak rendelkezésemre. Vizsgálatomat ötéves időtávon, 2012-2016. közötti üzleti évekre végzem, kizárólag Európai Unióban tevékenykedő vállalatok körében. Kutatásom hipotézise, hogy az alkalmazandó lineáris regressziós modell együttthatóinak értéke nulla, vagyis a modellben szereplő magyarázó változók nem magyarázzák az eredményváltozót. Ennek tesztelésére előbb a beszámolóadatok alapján minden vállalatra és minden üzleti évre egy módosított, forgótőke alapú kalkuláció révén a teljes elhatárolásra készítek becslést. Ezt követően a teljes elhatárolásra egy lineáris regressziós modellt állítok fel, melynek eredményváltozója a becslt teljes elhatárolás. A modellezést SPSS statisztikai szoftver segítségével végzem el.

A modellezés eredménye alapján a teljes elhatárolás modellben szereplő magyarázó változókhoz tartozó lineáris regressziós együttthatók szignifikánsan eltérnek nullától, amely alapján a nullhipotézist elvetem, vagyis a regressziós modellben szereplő magyarázó változók képesek magyarázni az eredményváltozó, vagyis a becslt teljes elhatárolásban bekövetkező változásokat.

*a TDK dolgozat iránt érdeklődők vegyék fel a kapcsolatot a szerzővel:
hajdudaniel.hd@gmail.com